

Asianumero

MH 8078/2024

Päivämäärä

13.11.2024

Raportti maakotkan, muuttohaukan, tunturihaukan sekä poronhoitoalueen merikotkan pesinnöistä vuonna 2024

Eetu Sundvall

Tunturihaukan poikaset. Kuva: Eetu Sundvall.

Yleistä

Raportissa kerrotaan maakotkan, muuttohaukan, tunturihaukan ja poronhoitoalueen merikotkien pesintätuloksesta vuonna 2024. Useimmissa tapauksissa pesätarkastukset tehtiin käymällä pesällä vain kerran pesimäkauden aikana, kun poikaset olivat rengastusikäisiä. Lisäksi osalla reviiereistä tehtiin tarkastuskäynti keväällä pesinnän alkuvaiheessa.

Parilla (asuttu reviiiri) tarkoitetaan reviiiriä, jolla on todettu rakennettu pesä tai pesintä. Pesinnällä tarkoitetaan, että pesään on vähintään munittu tai siinä on todettu elävät tai kuolleet poikaset.

Tunnetuista maakotkan reviiereistä tarkastettiin 88 prosenttia, merikotkan reviiereistä 90 prosenttia, muuttohaukan reviiereistä 77 prosenttia ja tunturihaukan reviiereistä 98 prosenttia.

Maakotkan pesintätulos oli kahden hyvän vuoden jälkeen keskinkertainen. Merikotkan pesintätulos oli viimevuotisen heikomman vuoden jälkeen hyvä. Muuttohaukan pesintätulos on 2000-luvun toiseksi heikoin, onnistuneiden pesintöjen ja poikasten määrä on ollut yhtä heikko viimeksi vuonna 2000. Tunturihaukan pesintätulos on heikentynyt 2000-luvun puolivälistä lähtien, mutta 2024 pesintätulos oli viimeisen kymmenen vuoden aikajanalla katsottuna toista vuotta peräkkäin hyvä.

Pesätarkastuksiin osallistui kaikkiaan 56 vapaaehtoista lintuharrastajaa, ja lisäksi tietoja saatiin muilta luonnossa liikkujilta. Vapaaehtoiset tekivät tarkastuksia kaikkiaan 350 päivänä. Metsähallitus tarkasti helikopterilla poronhoitoalueella kaikkiaan 1 368 pesää, joista 913 oli maakotkan pesiä ja reilut 400 merikotkan, tunturihaukan ja muuttohaukan pesiä. Lisäksi lennoilla havainnoitiin muita kohdalle sattuneita petolintujen pesiä, kuten ampuhaukan, piekanan ja kalasääsken pesiä.

Uusia raportissa olevien lajien pesiä etsittiin lähinnä Metsähallituksen henkilökunnan toimesta. Pesätilanne näiden lajien reviiereillä on jatkuvassa muutoksessa, sillä tietopesiä tippuu tai autioituu ja linnut rakentavat ja ottavat käyttöön uusia pesäpaikkoja reviiereillään. Myös kokonaan uusia reviierejä syntyy. Tähän työhön käytettävissä oleva työpanos on ollut laskusuhdanteinen 2010-luvulta lähtien. Vähenevä panos tietotason ylläpitämiseen vaikuttaa myös osaltaan lajikohtaisten tarkastelujen tuloksiin, mikä on syytä ottaa huomioon tuloksia tulkittaessa.

Aiempien vuosien tapaan Metsähallitus maksoi ilmoitetusta aiemmin tuntemattomasta maa- ja merikotkan pesästä (merikotka vain poronhoitoalueella) 100 euron löytöpalkkion. Vuonna 2024 palkkio maksettiin kaikkiaan 20 uudesta maakotkan ja poronhoitoalueen merikotkan pesästä, joista 11 oli maakotkan ja 9 merikotkan pesiä.

Lajikohtaisissa taulukoissa esitetään tunturihaukkaa lukuun ottamatta tulokset eliömaantieteellisiin alueisiin jaettuna sekä kokonaissummina. Eliömaantieteellinen jako esitetään kuvassa 1.

Kuva 1. Kartta eliömaantieteellisestä jaosta.

Maakotka

Kannan koko ja levinneisyys

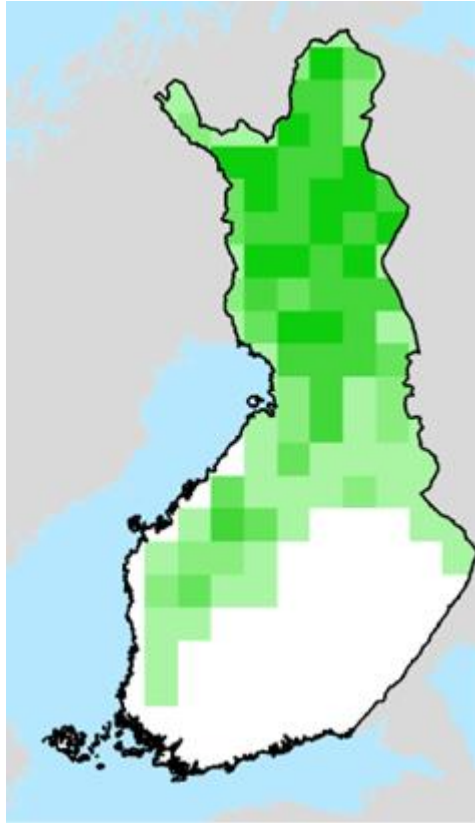
Maakotkan levinneisyys on edelleen selvästi pohjoinen, noin 90 prosenttia tunnetuista reviireistä sijaitsee poronhoitoalueella ja noin 80 prosenttia reviireistä on Lapin maakunnan alueella. Rekisterissä oli lokakuussa 2024 kaikkiaan 597 sellaista maakotkareviiriä, joilla on 1970-luvun alun jälkeen todettu ainakin kerran merkkejä maakotkan asumisesta. Vuosina 2020–2024 näistä on ollut ainakin kerran asuttuna 496 reviiriä ja pesintä on todettu samana aikana 362 eri reviirillä. Pesivän maakotkakannan koko on 362–496 paria.

Vuoden aikana löytyi 3 uutta maakotkareviiriä. Tunnetuilta vanhoilta reviireiltä löytyi 31 uutta vaihtopesää.

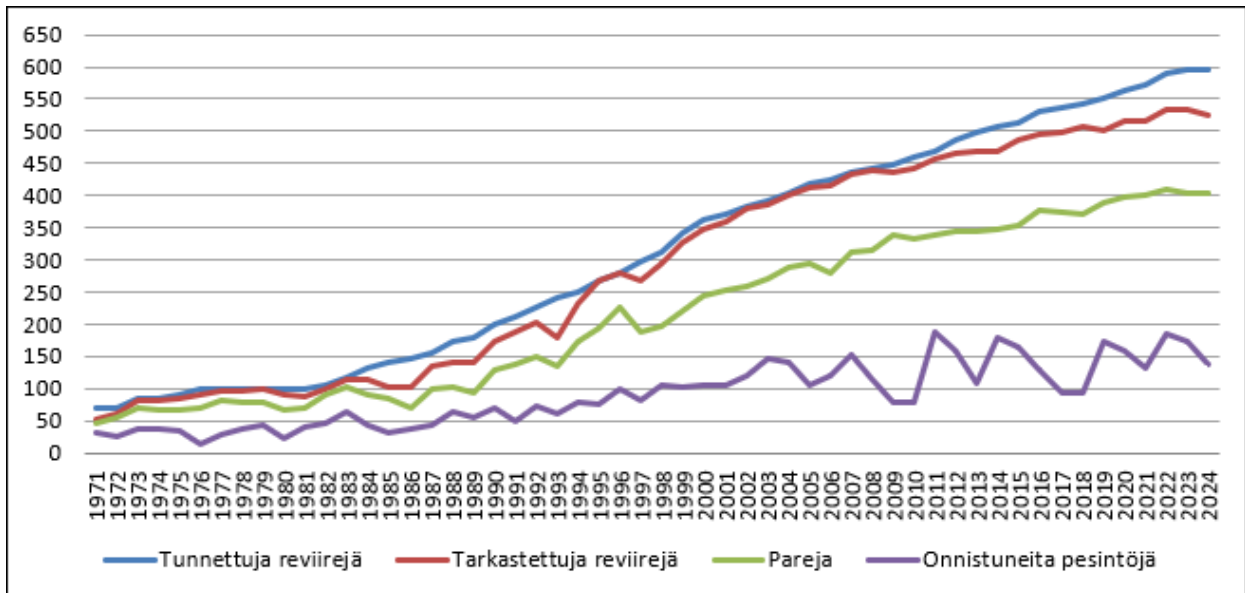
Lähes kaikki maakotkan pesät ovat puussa ja lähes aina männyssä. Joitakin pesiä on myös kuusessa, haavassa tai koivussa. Kalliopesiä on todettu kaikkiaan 18 eri reviirillä.

Pesintätulos 2024

Maakotkan pesintätulos oli valtakunnallisesti mitattuna kahta edeltävää hyvää vuotta heikompi, mutta pitkän aikavälin tarkastelussa pesintävuosi oli kuitenkin keskinkertainen. Alueellista vaihtelua oli jonkin verran pesintämenestyksen ollessa hyvä Pohjois-Lapissa ja Suomenselällä, mutta heikompaa Etelä-Lapissa, Kainuussa ja osissa Itä-Lappia. Asuttuja reviirejä todettiin kaikkiaan 403. Onnistuneita pesintöjä oli 138 ja niissä todettiin kaikkiaan 159 rengastusikäistä poikasta. Rengastusikäisiä poikasia/onnistunut pesintä oli 1,15 ja poikasia/asuttu reviiri 0,39. Vastaavat keskiarvot ajanjaksolta 1971–2024 ovat 1,20 ja 0,54.

Kuva 2. Maakotkan levinneisyys Suomessa vuonna 2024. Tummempi väri merkitsee tiheämpää kantaa.

Kuva 3. Maakotkan tunnetut reviirit, tarkastetut reviirit, parit ja onnistuneet pesinnät 1971–2024.

Taulukko1. Maakotkan pesintätulos eliömaakunnittain vuonna 2024. Ensimmäisissä sarakkeissa ovat eliömaantieteelliset alueet ja kahdessa viimeisessä yhteismäärät vuosina 2024 ja 2023. Lisääntyneen tiedon vuoksi reviirien määrässä tapahtuu muutoksia, jonka vuoksi kokonaisreviirimäärä on vuonna 2024 597 reviiriä.

Reviirit	EnL	InL	KiL	SoL	PeP	Ks	OP	Kn	KP	EP	PH	PS	PK	St	EH	V	Yhteensä 2024	Yhteensä 2023
Tunnettuja reviirejä	21	102	66	97	87	78	38	33	33	14	16	1	7	2	1	1	597	596
Uusia reviirejä löytynyt	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3	7
Uusia pesiä löytynyt vanhoilla reviireillä	1	4	3	8	4	4	1	1	3	0	1	0	1	0	0	0	31	45
Reviiri asuttuna viim. 5 vuoden aikana	14	80	54	85	75	72	29	22	30	13	12	1	5	2	1	1	496	497
Reviirillä pesintä viim. 5 vuoden aikana	11	49	32	69	55	58	21	19	25	7	8	1	4	1	1	1	362	371
Reviiri asumaton viim. 5 vuoden aikana	7	22	12	12	12	6	9	11	3	1	4	0	2	0	0	0	101	99
Tarkastettuja reviirejä	16	89	59	87	78	72	31	25	31	13	14	1	6	2	1	1	526	534
Reviirillä pesää rakennettu	10	34	29	41	43	38	18	9	15	5	7	0	1	1	0	0	251	216
Pareja (asuttu reviiri)	12	66	41	72	65	58	26	12	28	8	9	1	3	1	0	1	403	405

Pesintä	EnL	InL	KiL	SoL	PeP	Ks	OP	Kn	KP	EP	PH	PS	PK	St	EH	V	Yhteensä 2024	Yhteensä 2023
Pesintöjä yhteensä	2	32	12	31	22	20	8	3	13	3	2	1	2	0	0	1	152	189
Epäonnistuneita pesintöjä	0	3	0	3	4	2	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	14	16
Onnistuneita pesintöjä	2	29	12	28	18	18	7	3	13	2	2	1	2	0	0	1	138	173
Rengastusikäisiä poikasia	2	33	13	34	21	21	8	4	13	2	3	1	3	0	0	1	159	218
Kahden poikasen pesiä	0	4	1	6	3	3	1	1	0	0	1	0	1	-	-	0	21	45
Poikasia/onnistunut pesintä	1,00	1,14	1,08	1,21	1,17	1,17	1,14	1,33	1,00	1,00	1,50	1,00	1,50	-	-	1,00	1,15	1,26
Poikasia/pari	0,17	0,50	0,32	0,47	0,32	0,36	0,31	0,33	0,46	0,25	0,33	1,00	1,00	-	-	1,00	0,39	0,54

Rengastettu	EnL	InL	KiL	SoL	PeP	Ks	OP	Kn	KP	EP	PH	PS	PK	St	EH	V	Yhteensä 2024	Yhteensä 2023
Rengastetut	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	113	171
Värirenkastetut	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	106	134

Prosentteina	EnL	InL	KiL	SoL	PeP	Ks	OP	Kn	KP	EP	PH	PS	PK	St	EH	V	Yhteensä 2024	Yhteensä 2023
Pareja tarkastetuista	75	74	69	83	83	81	84	48	90	62	64	100	50	50	0	100	77	76
Onnistuneita pesintöjä asutuista	17	44	29	39	28	31	27	25	46	25	22	100	67	0	-	100	34	43
Epäonnistuneita pesintöjä asutuista	0	5	0	4	6	3	4	0	0	13	0	0	0	0	-	0	3	4
Onnistuneita pesintöjä tarkastetuista	13	33	20	32	23	25	23	12	42	15	14	100	33	0	0	100	26	32
Tarkastettuja tunnetuista reviireistä	76	87	89	90	90	92	82	76	94	93	88	100	86	100	100	100	88	90

Merikotka, poronhoitoalue

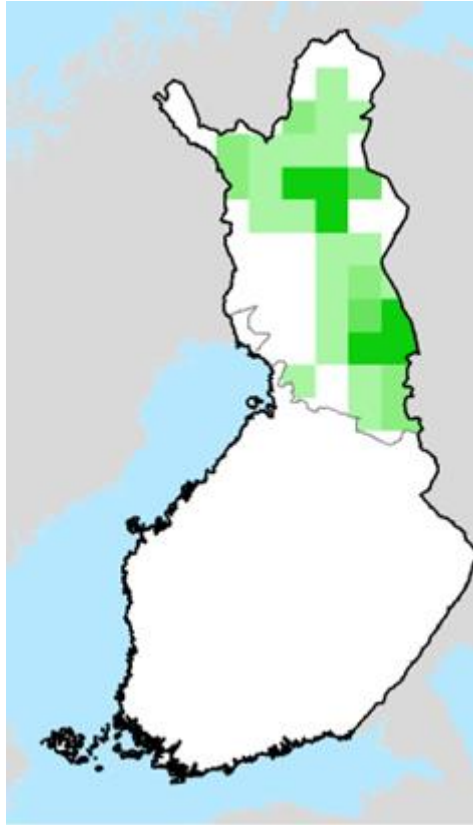
Kannan koko ja levinneisyys

Poronhoitoalueelta tunnettiin lokakuussa 2024 kaikkiaan 166 sellaista merikotkareviiriä, joilla on vuoden 1977 jälkeen ollut merkkejä merikotkien asumisesta. Näistä 146 reviiriä on ollut asuttuna ainakin kerran vuosina 2020–2024 ja samana aikana pesintä on todettu 129 eri reviirillä. Poronhoitoalueen pesivän merikotkakannan koko vuonna 2024 on 129–146 paria.

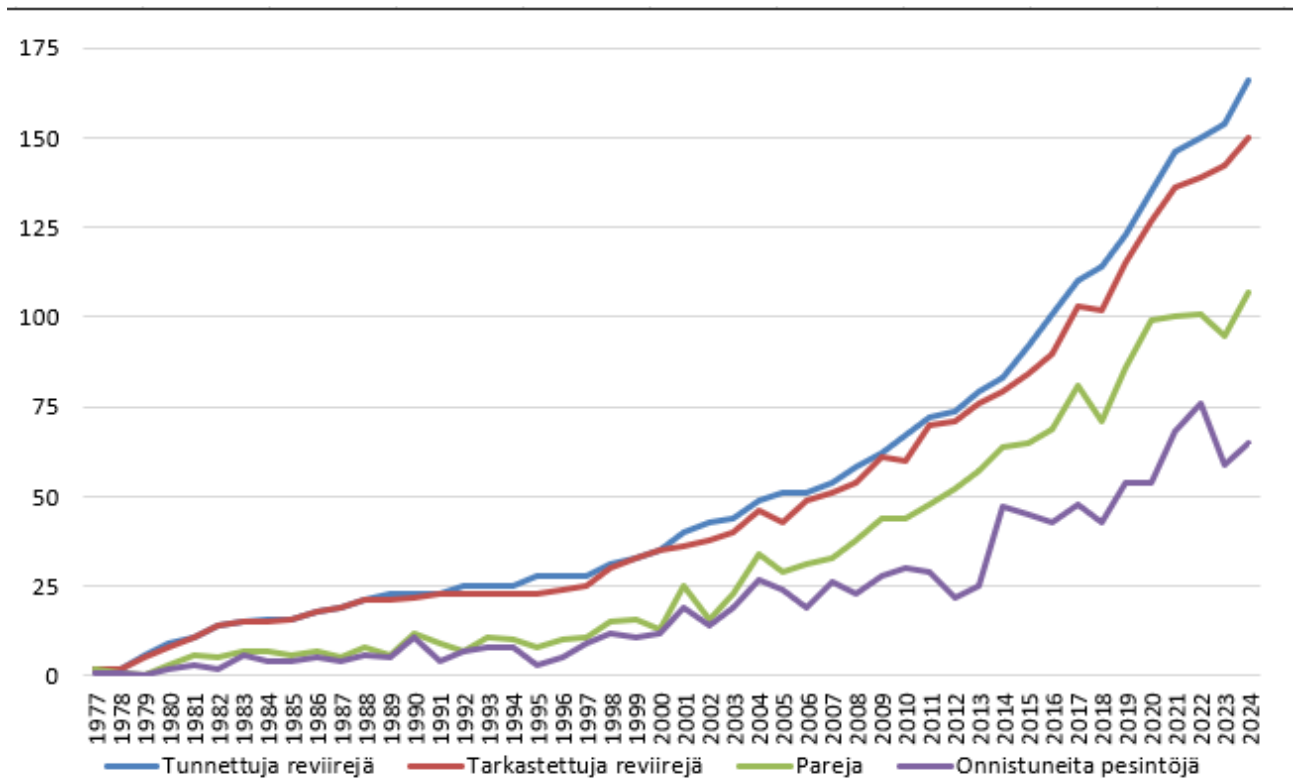
Vuoden aikana löytyi 12 uutta merikotkareviiriä ja 11 uutta pesää tunnetuilta vanhoilta reviireiltä eri puolilta levinneisyysaluetta. Merikotkan esiintymisalue poronhoitoalueella laajenee vuosi vuodelta ja uusia reviirejä syntyy hitaasti myös ennestään reviireiltä tyhjille seuduille.

Pesintätulos 2024

Merikotkan pesintätulos poronhoitoalueella oli hyvä. Pesinnät onnistuivat hyvin Keski-Lapissa ja Koillismaalla, missä ovat alueen vahvimmat kannat. Muualla seuranta-alueella pesintätulos oli keskinkertainen. Tarkastetuista reviireistä asuttuja oli 107 ja onnistuneita pesintöjä 65. Rengastusikäisiä poikasia todettiin kaikkiaan 97. Poikasia/onnistunut pesintä oli 1,49 ja poikasia/pari oli 0,91. Vastaavat keskiarvot ajanjaksolta 1977–2024 ovat 1,40 ja 0,86.

Kuva 4. Merikotkan levinneisyys poronhoitoalueella vuonna 2024. Poronhoitoalueen eteläraja merkitty harmaalla viivalla. Tummempi väri merkitsee tiheämpää kantaa.

Kuva 5. Merikotkan tunnetut reviirit, tarkastetut reviirit, parit ja onnistuneet pesinnät poronhoitoalueella 1977–2024.

Taulukko 2. Merikotkan pesintätulos eliömaakunnittain poronhoitoalueella vuonna 2024. Ensimmäisissä sarakkeissa ovat eliömaantieteelliset alueet ja kahdessa viimeisessä yhteismäärät vuosina 2024 ja 2023.

Reviirit	EnL	InL	SoL	KiL	PeP	Ks	OP	Kn	Yhteensä 2024	Yhteensä 2023
Tunnettuja reviierejä	5	17	73	5	6	48	2	10	166	154
Uusia reviierejä löytynyt	0	2	3	0	0	3	1	3	12	4
Uusia pesiä löytynyt vanhoilla reviiereillä	0	0	5	0	0	6	0	0	11	17
Reviiri asuttuna viim. 5 vuoden aikana	4	16	64	4	5	41	2	10	146	138
Reviirillä pesintä viim. 5 vuoden aikana	3	15	56	3	5	37	1	9	129	121
Reviiri asumaton viim. 5 vuoden aikana	1	1	9	1	1	7	0	0	20	16
Tarkastettuja reviierejä	4	13	69	5	6	43	1	9	150	142
Reviirillä pesää rakennettu	1	5	23	2	0	6	0	1	38	35
Pareja (asuttu reviiiri)	3	12	54	3	3	25	1	6	107	95

Pesintä	EnL	InL	SoL	KiL	PeP	Ks	OP	Kn	Yhteensä 2024	Yhteensä 2023
Pesintöjä yhteensä	2	7	31	1	3	19	1	5	69	60
Epäonnistuneita pesintöjä	0	0	1	0	0	2	0	1	4	1
Onnistuneita pesintöjä	2	7	30	1	3	17	1	4	65	59
Rengastusikäisiä poikasia	3	8	40	2	6	30	1	7	97	74
Poikasia/onnistunut pesintä	1,50	1,14	1,33	2,00	2,00	1,76	1,00	1,75	1,49	1,25
Poikasia/pari	1,00	0,67	0,74	0,67	2,00	1,20	1,00	1,17	0,91	0,78

Rengastettu	EnL	InL	SoL	KiL	PeP	Ks	OP	Kn	Yhteensä 2024	Yhteensä 2023
Rengastetut	-	-	-	-	-	-	-	-	59	53
Väirengastetut	-	-	-	-	-	-	-	-	57	53

Prosentteina	EnL	InL	SoL	KiL	PeP	Ks	OP	Kn	Yhteensä 2024	Yhteensä 2023
Pareja tarkastetuista	75	92	78	60	50	58	100	67	71	67
Onnistuneita pesintöjä asutuista	67	58	56	33	100	68	100	67	61	62
Epäonnistuneita pesintöjä asutuista	0	0	2	0	0	8	0	17	4	1
Onnistuneita pesintöjä tarkastetuista	50	54	43	20	50	40	100	44	43	42
Tarkastettuja tunnetuista reviiereistä	80	76	95	100	100	90	50	90	90	92

Muuttohaukka

Kannan koko ja levinneisyys

Muuttohaukan levinneisyysalue käsittää Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan. Lisäksi yksittäisiä reviirejä on Kainuussa, Keski-Pohjanmaalla ja Pohjois-Karjalassa. Rekisterissä oli lokakuussa 2024 yhteensä 490 sellaista muuttohaukan reviiriä, joilta on tietoja haukkojen asumisesta 1970-luvun alun jälkeen. Näistä 293 paikkaa on ollut asuttuna ainakin kerran vuosina 2020–2024. Pesintä on todettu samana ajanjaksona 236 paikalla. Pesivän muuttohaukkakannan koko vuonna 2024 on 236–293 paria.

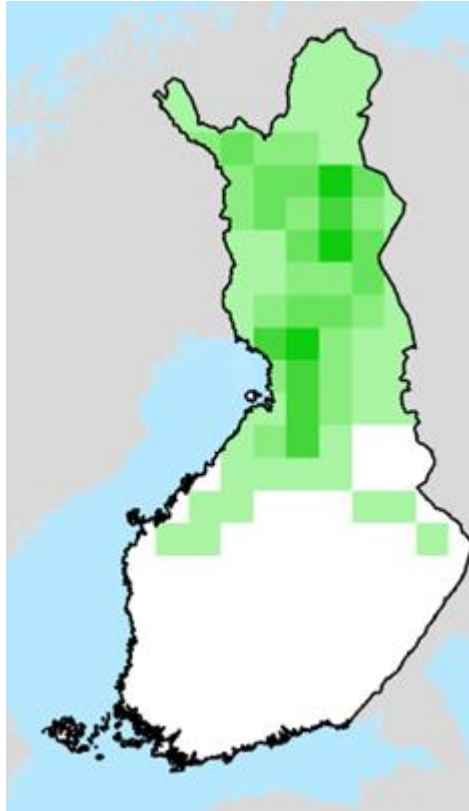
Vaikka tunnettujen reviirien määrä on kasvanut tasaisesti, on asuttujen reviirien määrä ollut hitaassa laskussa. Kehitystä voi selittää samanaikaisesti useampikin tekijä todellisesta muutoksesta aina seurannassa tapahtuneisiin muutoksiin. Raportissa olevista lajeista erityisesti muuttohaukan seurannassa on tekijöitä, jotka ainakin osin selittävät kehitystä. Pääosin suolla pesivänä lajina yksilöt vaihtavat reviirillään pesäpaikkaa herkemmin kuin rakennettua risupesää käyttävät lajit, jolloin seuranta vaatii suurempaa ponnistusta.

Vuoden aikana löytyi 5 uutta muuttohaukkareviiriä, jotka kaikki löytyivät vanhalta levinneisyysalueelta Pohjois-Pohjanmaalta ja Lapista. Suurin osa Suomen muuttohaukoista pesii aapasoilla. Kalliopesiä on todettu seurannan aikana noin 80 eri reviirillä, ja ne sijaitsevat pääasiassa Lapin tunturialueella sekä Koillismaalla. Puupesintöjä todetaan lisääntyvässä määrin, ja vuosien aikana näitä on todettu noin reilulla 40 eri reviirillä kalasääsken, merikotkan, maakotkan ja korpin rakentamissa pesissä.

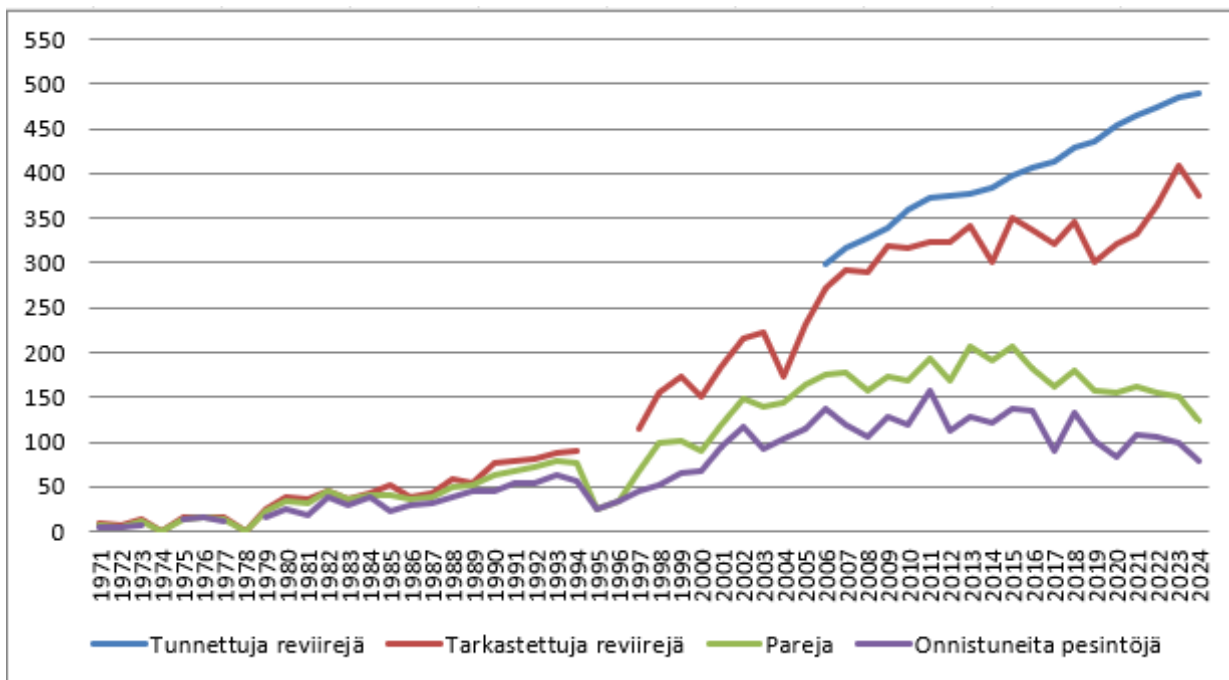
Pesintätulos 2024

Muuttohaukan pesintätulos jatkaa laskuaan, vuoden ollessa toiseksi heikoin 2000-luvulla. Onnistuneiden pesintöjen ja rengastusikäisten poikasten määrä on ollut viimeksi yhtä heikko vuonna 2000, jonka jälkeen Suomen kanta on lähtenyt kasvuun. Kevään vaihtelevat sääolosuhteet voivat vaikuttaa paikallisesti pesimätulokseen, mutta kahlaajien vähenemisellä ja sen seurauksena heikommalla ravintotilanteella voi olla merkittävä vaikutus pesintöjen onnistumiseen. Kallioilla pesät ovat paremmin suojassa ja pesinnät onnistuvat niillä keskimäärin paremmin kuin pesinnät soilla.

Tarkastetuista reviireistä asuttuja oli 124 ja onnistuneita pesintöjä 79. Rengastusikäisiä poikasia todettiin kaikkiaan 183. Poikasia/onnistunut pesintä oli 2,32 ja poikasia/pari 1,48. Vastaavat keskiarvot ajanjaksolta 1971–2024 ovat 2,30 ja 1,69.

Kuva 6. Muuttohaukan levinneisyys Suomessa vuonna 2024. Tummempi väri merkitsee tiheämpää kantaa.

Kuva 7. Muuttohaukan tunnetut reviirit, tarkastetut reviirit, parit ja onnistuneet pesinnät 1971–2024.

Taulukko 3. Muuttohaukan pesintätulos eliömaakunnittain vuonna 2024. Ensimmäisissä sarakkeissa ovat eliömaantieteelliset alueet ja kahdessa viimeisessä yhteismäärät vuosina 2024 ja 2023.

Reviirit	EnL	InL	KiL	SoL	PeP	Ks	OP	Kn	KP	EP	PK	Yhteensä 2024	Yhteensä 2023
Tunnettuja reviierejä	29	40	57	125	67	58	78	15	18	1	2	490	484
Uusia reviierejä löytynyt	0	0	0	0	3	1	0	1	0	0	0	5	5
Reviiri asuttuna viim. 5 vuoden aikana	18	27	24	59	44	42	49	12	16	0	2	293	307
Reviirillä pesintä viim. 5 vuoden aikana	13	14	19	53	31	39	43	10	13	0	1	236	249
Reviiri asumaton viim. 5 vuoden aikana	11	13	33	66	23	16	29	3	2	1	0	197	177
Tarkastettuja reviierejä	23	32	48	78	58	40	67	13	15	0	2	376	408
Asuttu reviiri, emo(t) reviiirillä	0	5	1	3	6	5	3	2	3	0	1	29	33
Asuttu reviiri, pesäkuoppa	2	0	0	0	3	0	1	0	0	0	0	6	3
Asuttu reviiri, ei pesintää	2	5	1	3	9	5	4	2	3	0	1	35	36
Pareja (asuttu reviiri)	10	11	11	17	17	20	23	5	9	0	1	124	151

Pesintä	EnL	InL	KiL	SoL	PeP	Ks	OP	Kn	KP	EP	PK	Yhteensä 2024	Yhteensä 2023
Pesintöjä yhteensä	8	6	10	14	8	15	19	3	6	0	0	89	115
Haudonta	3	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	6	5
Epäonnistuneita pesintöjä	0	1	0	0	0	1	2	0	0	0	0	4	10
Onnistuneita pesintöjä	5	4	10	14	7	13	17	3	6	0	0	79	100
Rengastusikäisiä poikasia	13	12	23	32	15	30	39	6	13	0	0	183	241
Poikasia/onnistunut pesintä	2,60	3,00	2,30	2,29	2,14	2,31	2,29	2,00	2,17	-	-	2,32	2,41
Poikasia/pari	1,30	1,09	2,09	1,88	0,88	1,50	1,70	1,20	1,44	-	0,00	1,48	1,60

Rengastettu	EnL	InL	KiL	SoL	PeP	Ks	OP	Kn	KP	EP	PK	Yhteensä 2024	Yhteensä 2023
Rengastetut	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	130	188
Väriengastetut	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	97	154

Prosentteina	EnL	InL	KiL	SoL	PeP	Ks	OP	Kn	KP	EP	PK	Yhteensä 2024	Yhteensä 2023
Pareja tarkastetuista	43	34	23	22	29	50	34	38	60	0	50	33	37
Onnistuneita pesintöjä asutuista	50	36	91	82	41	65	74	60	67	-	0	64	66
Epäonnistuneita pesintöjä asutuista	0	9	0	0	0	5	9	0	0	-	0	3	7
Onnistuneita pesintöjä tarkastetuista	22	13	21	18	12	33	25	23	40	0	0	21	25
Tarkastettuja tunnetuista reviiereistä	79	80	84	62	87	69	86	87	83	0	100	77	84

Tunturihaukka

Kannan koko ja levinneisyys

Tunturihaukan levinneisyysalue käsittää pohjoisimman Lapin tunturialueet eikä levinneisyydessä ole tapahtunut isoja muutoksia viimeisten vuosikymmenten aikana. Rekisterissä oli lokakuussa 2024 kaikkiaan 48 sellaista tunturihaukkareviiriä, joilla on ollut merkkejä tunturihaukkojen asumisesta vuoden 2000 jälkeen. Näistä 29 reviiriä on ollut asuttuna vuosina 2020–2024. Pesintä on todettu vastaavana aikana 22 eri reviirillä. Pesivän kannan koko on 18–22 paria.

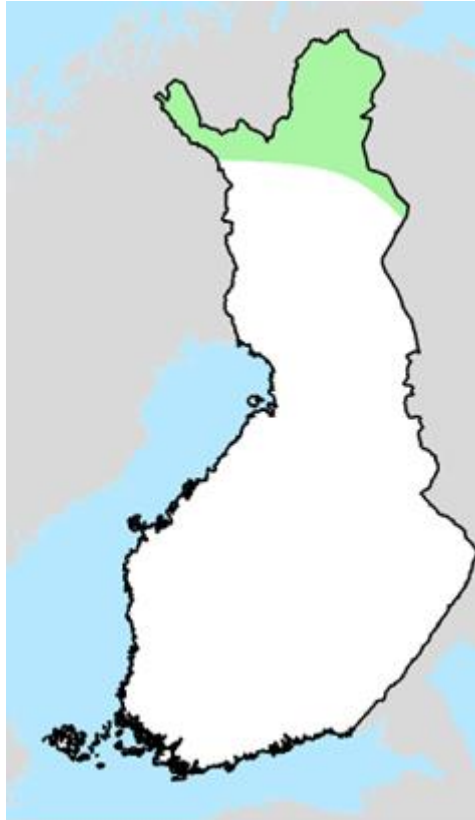
Lähes kaikki Suomen tunturihaukat pesivät kalliolla. Puupesintä on todettu yhdeksällä eri reviirillä joko korpin, maakotkan tai piekanan rakentamassa pesässä. Vuonna 2024 tunturihaukka pesi ensimmäistä kertaa koskaan linnulle suunniteltuun pesäpönttöön Pohjois-Lapissa.

Pesintätulos 2024

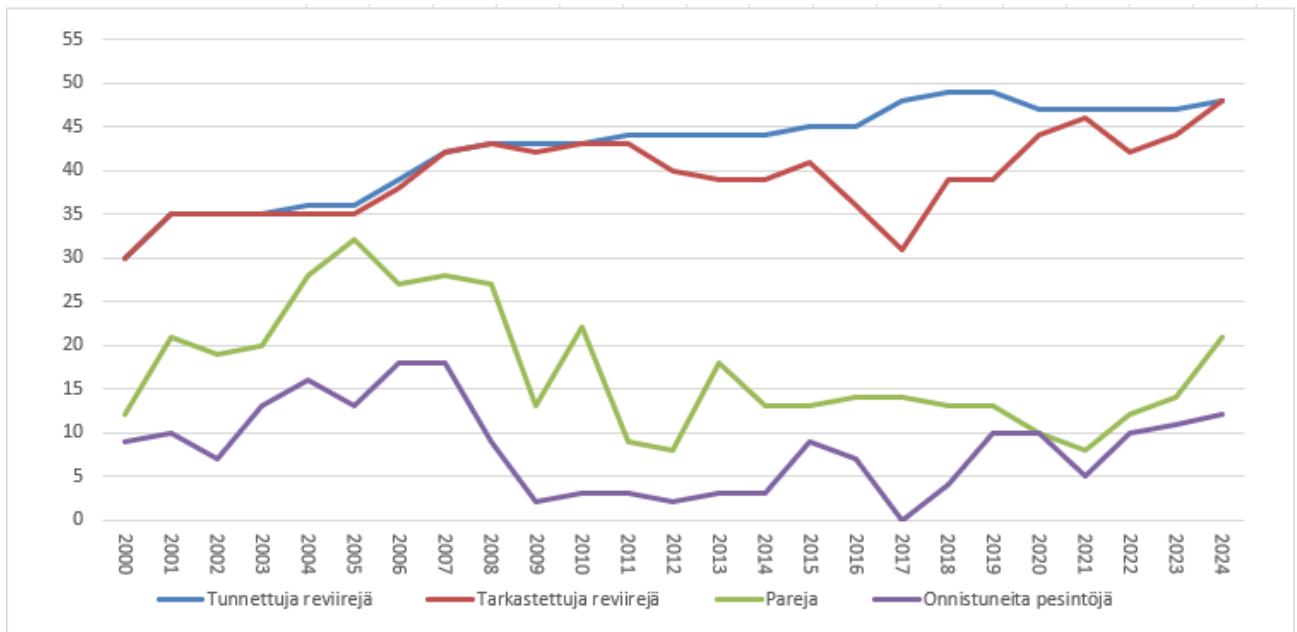
Tunturihaukan asuttujen reviirien määrä ja pesintätulos ovat heikentyneet 2000-luvun puolivälistä lähtien, viimeisten vuosien ollessa kuitenkin varsin hyviä. Kehitykseen liittyy sekä ravinnollisia seikkoja että todennäköisesti myös seurantaan liittyviä seikkoja. Tunturihaukan pesintä alkaa jo talvella, jolloin sen ravinto koostuu lähes yksinomaan riekoista ja niiden määrä vaikuttaa suoraan pesintätulokseen. Syrjäisissä erämaissa viihtyvänä lajina reviirien ja pesäpaikkojen seurantatiedon ajantasaisuus vaatii lisäksi suurta ponnistusta.

Tunturihaukan pesintätulos oli 2024 viimeisen kymmenen vuoden aikajanalla tarkasteltuna hyvä. Tarkastuksissa todettiin 21 asuttua reviiriä ja 12 onnistunutta pesintää, joissa oli yhteensä 34 rengastusikäistä poikasta. Noin 10 poikaspesän vuosia on ollut aivan viime vuosinakin, mutta 2024 todettujen rengastusikäisten poikasten määrä ylitettiin viimeksi vuonna 2007 ja 2023, joten tulosta voidaan pitää varsin hyvänä.

Poikasia/onnistunut pesintä oli 2,83 ja poikasia/asuttu reviiri 1,62. Vastaavat keskiarvot ajanjaksolta 2000–2024 ovat 2,57 ja 1,32.

Kuva 8. Tunturihaukan levinneisyys Suomessa vuonna 2024.

Kuva 9. Tunturihaukan tunnetut reviirit, tarkastetut reviirit, parit ja onnistuneet pesinnät 2000–2024.

Taulukko 4. Tunturihaukan pesintätulos kunnittain vuonna 2024. Ensimmäisissä sarakkeissa ovat kunnat ja kahdessa viimeisessä yhteismäärät vuosina 2024 ja 2023.

Reviirit	Enontekiö	Inari	Utsjoki	Muu	Yhteensä 2024	Yhteensä 2023
Tunnettuja reviirejä	9	21	17	2	48	47
Uusia reviirejä löytynyt	0	0	1	0	1	0
Uusia pesiä löytynyt vanhoilla reviireillä	1	2	2	1	6	4
Reviiri asuttuna viim. 5 vuoden aikana	5	9	14	1	29	22
Reviirillä pesintä viim. 5 vuoden aikana	2	7	12	1	22	18
Reviiri asumaton viim. 5 vuoden aikana	4	12	3	1	20	25
Tarkastettuja reviirejä	7	20	18	3	48	44
Emo(t) reviirillä	1	2	4	0	7	2
Pareja (asuttu reviiri)	3	7	10	1	21	14

Pesintä	Enontekiö	Inari	Utsjoki	Muu	Yhteensä 2024	Yhteensä 2023
Pesintöjä yhteensä	2	5	6	1	14	12
Epäonnistuneita pesintöjä	1	1	0	0	2	1
Onnistuneita pesintöjä	1	4	6	1	12	11
Rengastusikäisiä poikasia	4	10	18	2	34	34
Poikasia/onnistunut pesintä	4,00	2,50	3,00	2,00	2,83	3,09
Poikasia/pari	1,33	1,43	1,80	2,00	1,62	2,43

Rengastettu	Enontekiö	Inari	Utsjoki	Muu	Yhteensä 2024	Yhteensä 2023
Rengastetut	-	-	-	-	22	23
Värirenkastetut	-	-	-	-	0	0

Prosentteina	Enontekiö	Inari	Utsjoki	Muu	Yhteensä 2024	Yhteensä 2023
Pareja tarkastetuista	43	35	56	33	44	32
Onnistuneita pesintöjä asutuista	33	57	60	100	57	79
Epäonnistuneita pesintöjä asutuista	33	14	0	0	10	7
Onnistuneita pesintöjä tarkastetuista	14	20	33	33	25	25
Tarkastettuja tunnetuista reviireistä	78	95	106	150	100	94

Kiitokset

Kiitokset kaikille pesätarkastuksiin osallistuneille vapaaehtoisille, nimeltä mainituille sekä kaikille muille tarkastus- ja suojelutyöhön osallistuneille!

Maakotka: Aleksi Pudas, Antero Autio, Antti Pehkonen, Antti Pöllänen, Ari Lyytikäinen, Ari Rivasto, Arto Komulainen, Ekatarina Karabanina, Harri Perälä, Jaakko Junikka, Jani Suua, Jani Vuorus, Jarmo Ahtinen, Jonathan Koivuniemi, Jouni Lamminmäki, Juha Haikola, Jukka-Pekka Taivalmäki, Jukka Ylikarjula, Jyrki Mäkelä, Kai Leppimäki, Kalevi Tunturi, Kari Ketola, Kim Hietikko, Matti Suopajärvi, Mikko Hänninen, Olli Neulaniemi, Olli-Pekka Karlin, Pekka Peltoniemi, Pertti Koskimies, Raimo Koskenkorva, Seppo Vähätalo, Sven Jungell, Tuomo Puutio, Turo Tuomikoski, Veikko Korhonen ja Vesa Hyyryläinen.

Merikotka poronhoitoalueella: Heikki Kainulainen, Jani Suua, Jarmo Ahtinen, Jyrki Mäkelä, Kai Leppimäki, Matias Snellman, Mikko Hänninen, Olli-Pekka Karlin, Pekka Peltoniemi, Roland Lillkåla, Seppo Vähätalo, Vesa Hyyryläinen.

Muuttohaukka: Aleksi Pudas, Antero Autio, Antti Pöllänen, Ari-Pekka Auvinen, Esko Pasanen, Hannu Tunturi, Inga Kujala, Ismo Kreivi, Jani Suua, Jani Vuorus, Jarmo Ahtinen, Jouko Lehtelä, Juha Lohela, Jyrki Mäkelä, Kai Pynssi, Kalevi Tunturi, Laura Oinas, Markku Hukkanen, Markku Pernu, Matti Suopajärvi, Niklas Haxberg, Olli-Pekka Karlin, Pekka Paarman, Pekka Peltoniemi, Pertti Koskimies, Pirkka Aalto, Sari Magga, Seppo Vähätalo, Susanna Tuomainen, Vesa Hyyryläinen ja Ville Jäntti.

Tunturihaukka: Pertti Koskimies.